

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
	3730348		17 december 2024

Geachte leden van de raad,

Op 9 februari 2022 heeft uw raad een motie aangenomen waarin u ons heeft opgeroepen tot het opstellen van een plan van aanpak tegen straatintimidatie als onderdeel van het integrale veiligheidsbeleid.

Met deze raadsbrief informeren we u over hetgeen we in de afgelopen periode hebben gedaan en wat we de komende jaren (blijven) doen om straatintimidatie tegen te gaan.

Onderzoek door Kennispunt Twente

Om beter inzicht te krijgen in de situatie in Hengelo, hebben we in 2023 een onderzoek laten uitvoeren naar straatintimidatie in Hengelo. Dit onderzoek heeft ons belangrijke informatie verschaft. Deze input hebben we gebruikt bij het maken van ons lokale plan van aanpak. De resultaten van het onderzoek zijn verwerkt in een factsheet die als bijlage in het lokale plan van aanpak is opgenomen.

Lokaal plan van aanpak

Wij hebben een plan van aanpak Straatintimidatie vastgesteld. Dit uitvoeringsplan is integraal onderdeel van het door u vastgestelde integraal veiligheidsbeleid 2024-2026. Dit hebben we daarin benoemd onder de ambitie 'onze jeugd groeit op in een veilige omgeving'. Het plan van aanpak straatintimidatie is als bijlage toegevoegd.

Gemeente Hengelo doet mee aan het landelijke project Veilige Steden

In antwoord op eerdere raadvragen over straatintimidatie (nr. 3582953) in mei 2023, hebben wij u laten weten dat wij de mogelijkheden zouden verkennen om ons aan te sluiten bij het programma Veilige Steden 2023-2026 van het ministerie van OCW. Wij hebben ons daarvoor aangemeld. In het najaar van 2023 hebben wij het bericht ontvangen dat we deel mogen nemen. Burgemeester Schelberg heeft hiertoe in maart jl. een intentieverklaring ondertekend. Door de ondertekening van deze intentieverklaring hebben we uitgesproken dat de gemeente Hengelo zich inzet om de veiligheid en weerbaarheid van vrouwen, meisjes en leden van de LHBTIQ+ -gemeenschap verder te bevorderen. Daar ontvangen we ook extra projectmiddelen voor.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Wat hebben we gedaan in de afgelopen twee jaar

Nadat we het onderzoek hebben laten uitvoeren door Kennispunt Twente, zijn we op basis van de resultaten – en vooruitlopend op het plan van aanpak - in overleg gegaan met relevante partners en zijn er al diverse activiteiten ontplooid en uitgevoerd. Al dan niet vanuit regulier beleid en middelen. Hieronder sommen wij een aantal zaken op:

- We hebben extra ingezet op het stimuleren van weerbaarheid van kinderen en jongeren. Het jongerenwerk van Skillz heeft samen met Halt middels voorlichtingen en groepsgesprekken gerichte aandacht besteed aan het respect, pesten, seksualiteit, weerbaarheid en groepsdruk. Zowel op het voortgezet onderwijs, het voortgezet speciaal onderwijs en het ROC.
- Vanuit Loes adviseren we ouders om gender en seksualiteit een plek te geven in de opvoeding en bieden we opvoedondersteuning op dit thema.
- Binnen het Programma Gezonde Scholen, in samenwerking met de GGD, dragen we bij aan het bevorderen van inclusiviteit en seksualiteit als onderdeel van burgerschapsvorming.
- We geven uitvoering aan de beleidsnota 'voorbij de regenboog' uit 2023, waarin we ons LHBTQI+ beleid voor de periode 2023-2026 uitgebreid hebben beschreven met concrete acties.
- Als een van de 75 regenbooggemeenten zet Hengelo zich actief in voor de acceptatie van LHBTQI+ personen, wat bijdraagt aan een bredere bewustwording rondom gender en seksualiteit.
- In de openbare ruimte, met nadruk op uitgaansgelegenheden, maken we gebruik van cameratoezicht conform artikel 151c van de Gemeentewet om het gevoel van onveiligheid in "hotspots" te verminderen.
- We werken samen met horecaondernemers aan het ontwikkelen van handelingsperspectieven binnen de horeca, zodat personeel sneller kan ingrijpen en eventuele escalaties kan voorkomen wanneer sprake blijkt te zijn van straatintimidatie.

Hoe gaan we de aanpak van straatintimidatie structureel borgen

Het vaststellen van ons lokale uitvoeringsplan van aanpak straatintimidatie is een belangrijke stap. We gaan verder op de ingeslagen weg. Ook is er ruimte voor een aantal extra activiteiten, omdat we door onze deelname aan het programma Veilige Steden middelen ontvangen voor de periode 2024-2026. De uitwerking hiervan vindt u in het plan van aanpak.

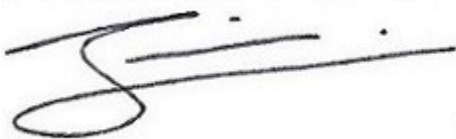
Zoals aangegeven is het onderwerp straatintimidatie onderdeel van ons integrale Veiligheidsbeleid. We zullen u in 2025 elk kwartaal via een informatiebrief op de hoogte van de vorderingen die we maken met het plan van aanpak. Vanaf 2026 wordt u via de reguliere p&c cyclus op de hoogte houden van relevante ontwikkelingen.

We veronderstellen u hiermee voor nu voldoende geïnformeerd te hebben en gaan ervan uit dat met deze brief en de bijbehorende bijlage de motie is afgehandeld.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris,

de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G. Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres

Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres

gemeente@hengelo.nl

Telefoonnummer

14-074

Aanpak straatintimidatie

Gemeente Hengelo

Samenvatting en actielijst

Gemeente Hengelo vindt het belangrijk dat bewoners zich veilig voelen. Uit landelijke cijfers blijkt echter dat vooral jongeren regelmatig met straatintimidatie te maken krijgen. Op basis van onderzoeksresultaten is dit plan van aanpak tegenaan straatintimidatie opgesteld.

Om ervoor zorg te dragen dat straatintimidatie uit het Hengelose straatbeeld verdwijnt, beginnen we met preventie. Via voorlichting wordt bewustwording over straatintimidatie vergroot. Naast de activiteiten die zich op dit thema richten, sluiten we ons aan bij de bestaande initiatieven zoals Veilige Steden. We gaan naast jongerenwerkers en handhavers ook andere beroepsgroepen betrekken: docenten, welzijnswerkers, (private) beveiligers en andere professionals. We kijken ook naar de inrichting van de openbare in samenhang met de sociale veiligheid door bijvoorbeeld veiligheidsschouwen te houden.

Tot slot willen we ook omstanders bewust maken van de rol die zij kunnen spelen om slachtoffers te helpen door handelingsperspectief te bieden.

Wij leggen de focus op drie momenten:

- Voorafgaand aan straatintimidatie: inzet van preventieve aanpak.
- Tijdens straatintimidatie: handelingsperspectief bieden voor omstanders, handhavers en toezicht.
- Na straatintimidatie: handelingsperspectief bieden voor slachtoffers, gericht op nazorg.

Inzet op preventie Het voorkomen van straatintimidatie			
Doel	Resultaten	Activiteiten	Wanneer
Vergroten van bewustwording over straatintimidatie	Jongeren zijn zich meer bewust van straatintimidatie en kunnen hun grenzen aangeven	Binnen het thema 'burgerschap' wordt op scholen de nadruk gelegd op inclusiviteit en seksualiteit (als onderdeel van de Lokale Educatieve Agenda) De gemeente biedt extra ondersteuning op specifieke thema's.	Schooljaar 2024/2025
	Jongeren zijn weerbaarder en hun bewustzijn rondom (seksuele) intimidatie wordt vergroot	<ul style="list-style-type: none"> - Voorlichting op regulier en speciaal onderwijs. - Make a move+ - Grijs talk - Wekelijks LHBTQ+ café aan de Mozartlaan. 	2025 en 2026
	Ouders worden actief aangemoedigd om gender en seksualiteit in de opvoeding te betrekken	Loes biedt cursussen en informatieavonden aan; Loes en de gemeente onderzoeken de mogelijkheid om seksualiteit en gender op te nemen in het ondersteuningsaanbod.	2025 en 2026

Inzet in de openbare ruimte			
Doel	Resultaten	Activiteiten	Wanneer
Zichtbaarheid op straat vergroten en verminderen van straatintimidatie door gerichte handhaving en preventieve maatregelen	Door de zichtbaarheid van toezichthouders voelen mensen zich veilig.	Er wordt extra gesurveilleerd op de hotspots. We houden een veiligheidsschouw en onderzoeken of onze openbare ruimte veiliger kan worden ingericht.	Heel 2025 Tweede kwartaal 2025
Vergroten van de sociale controle	Door buurtapps voelen mensen zich veiliger	De gemeente communiceert over beschikbare buurtinitiatieven	Eerste kwartaal 2025
Een veilige uitgaansomgeving	Het uitgaanspubliek voelt zich veilig	Er is standaard politietoezicht aanwezig, ondersteund door b. Er wordt samengewerkt met de horecaondernemers en KHN. HALT wordt ingezet bij grote evenementen.	Heel 2025

Handelingsperspectief bieden voor handhavers en toezicht			
Doel	Resultaten	Activiteiten	Wanneer
Deskundigheidsbevordering voor boa's	Door het gericht trainen van boa's herkennen zij straatintimidatie en hebben ze een handelingskader om op te treden	Training voor boa's	Tweede kwartaal 2025
Bewustwording vergroten omstanders en slachtoffers	Omstanders en slachtoffers zijn bewust van hun mogelijkheden	Bewustwordingscampagnes	Periodiek in 2025

Handelingsperspectief bieden voor slachtoffers			
Doel	Resultaten	Activiteiten	Wanneer
Meldingsbereidheid vergroten	In beeld brengen van de sociale kaart Communicatie over meldpunten	Is opgenomen in het plan van aanpak	Periodiek in 2025

1. Inleiding

Als gemeente willen we (seksueel) intimiderend gedrag op straat aan pakken en op de agenda te zetten.

Op 2 februari 2022 heeft het CBS een landelijk onderzoek over het thema straatintimidatie onder jongeren tussen de 12 en 25 jaar gepubliceerd. Uit dit onderzoek blijkt dat twee op de drie vrouwen en één op de drie mannen lastiggevallen wordt op straat, hetgeen gevolgen heeft voor het veiligheidsgevoel op straat.

Naar aanleiding van dit onderzoek is op 9 februari 2022 door de gemeenteraad van de gemeente Hengelo een motie aangenomen, waarin de opdracht is gegeven tot het opstellen van een plan van aanpak voor de (beleidsmatige) aanpak van straatintimidatie in Hengelo.

1.1 Definitie

Straatintimidatie is een fenomeen dat moeilijk af te bakenen is. Veel verschijningsvormen als staren, fluiten, sissen en roepen, worden door sommige personen als intimiderend ervaren terwijl anderen hier niet (meer) van op-omkijken.

Per 1 juli 2024 is de nieuwe Wet seksuele misdrijven in werking getreden, waardoor meer vormen van intimidatie, zowel online als offline, strafbaar zijn gesteld.

In de nieuwe wet wordt intimidatie in het openbaar gedefinieerd als: "Een ander in het openbaar indringend seksueel benaderen door middel van opmerkingen, gebaren, geluiden of aanrakingen op een wijze die vreesaanjagend, vernederend, kwetsend of onrecht is te achten."

In dit plan van aanpak hanteren wij de hierboven genoemde definitie.

1.2 Straatintimidatie in Hengelo

Landelijke onderzoeken naar straatintimidatie, zoals die van het CBS (Reep, Akkermans & Kloosterman, 2022), bevatten heldere conclusies. Echter is het wenselijk om inzicht te hebben in de situatie in gemeente Hengelo, om zo een datagedreven lokale aanpak te hanteren.

Om deze reden heeft de gemeente Hengelo, voorafgaand aan het opstellen van het plan van aanpak, onderzoek naar de aard en omvang van straatintimidatie laten uitvoeren door Kennispunt Twente. Dit heeft geresulteerd in meer inzicht middels dataverzameling, online vragenlijst en diepte-interviews. Zie bijlage 1 voor de factsheet.

De belangrijkste conclusies van respondenten over slachtoffer- en daderprofielen, type gedragingen en de bijbehorende gevolgen, "hot spots" en "hot times" zijn:

- 82% van de respondenten heeft weleens te maken gehad met een vorm van straatintimidatie. Opgedeeld naar geslacht geeft 87% van de vrouwen aan hiermee te maken hebben gehad, tegenover 61% van de mannen. Van alle respondenten identificeerde 78% zich als heteroseksueel en bij elkaar opgeteld 15% als homoseksueel, lesbisch of biseksueel.
- Slachtoffers behoren voor het overgrote deel tot de leeftijdsgroepen 12-23 jaar (93%) en 24-29 jaar (91%).
- Daders zijn voornamelijk een groep mannen (49%), of een man alleen (42%).
- Straatintimidatie vindt in Hengelo het meest plaats in de binnenstad (29%), met name in de avond en nacht. Uitgaansgelegenheden staan bovenaan als hotspot (17%).
- Respondenten zijn van mening dat meer toezicht, meer camera's en het strafbaar stellen van straatintimidatie behoren tot de meest effectieve maatregelen om straatintimidatie tegen te gaan. Daarnaast was een meldpunt een genoemde optie.

1.3 Ambitie en doel

Veiligheid is één van de strategische opgaven in Hengelo. Onderdeel daarvan is dat inwoners zich veilig en geaccepteerd voelen. Ongepaste en intimiderende gedragingen in de openbare ruimte en straatintimidatie horen daarbij niet thuis. Hoewel maatregelen tegen straatintimidatie bedoeld zijn voor de bescherming van iedere Hengelose inwoner, zijn vrouwen en leden van de LHBTIQ+-gemeenschap de geprioriteerde doelgroep in dit plan van aanpak.

Het doel van dit plan van aanpak is om tot een beleidsmatige en structurele aanpak van straatintimidatie te komen, om daarmee straatintimidatie te voorkomen en aan te pakken. Wij willen het veiligheidsgevoel van inwoners vergroten en specifiek de genoemde doelgroepen.

Uit het onderzoek van Kennispunt Twente komt naar voren dat de focus dient te liggen op drie belangrijke momenten, elk met een andere benadering.

- Voorafgaand aan straatintimidatie: inzet op preventie;
- Tijdens straatintimidatie: handelingsperspectief bieden voor omstanders, handhavers en toezicht.
- Na straatintimidatie: handelingsperspectief bieden voor slachtoffers, gericht op nazorg.

Dit plan van aanpak beschrijft de acties die we uitvoeren op deze onderdelen. In hoofdstuk 2 beschrijven we de inzet op de preventie. In hoofdstuk 3 wordt een handelingsperspectief gegeven voor handhavers en toezicht. In hoofdstuk 4 beschrijven we hoe we de meldingsbereidheid vergroten.

2. Inzet op preventie | Het voorkomen van straatintimidatie

Wat willen we bereiken?

- Bewustwording creëren omtrent gendernormen en inclusiviteit;
- Inzet in openbare ruimte
- Inzet in uitgaansgelegenheden

2.1 Bewustwording creëren omtrent gendernormen en inclusiviteit

In 2023 hebben we ons LHBTIQ+ beleid (“voorbij de regenboog”) geactualiseerd. In dit beleidsplan hebben we de volgende doelen geformuleerd:

- Door onze actieve inzet neemt de sociale acceptatie van lhbtq+-personen toe onder de hele bevolking, maar zeker onder jongeren, ouderen en in kringen waar lhbtq+-er zijn nog taboe is.
- Door onze actieve inzet nemen vooroordelen, discriminatie, intimidatie en geweld tegen lhbtq+-personen af.
- Door onze actieve inzet voelen lhbtq+-personen zich gesteund, veilig en weerbaar op school, op straat, op het werk, in de zorg en thuis, in de sport en in hun eigen sociale kring.

Om de doelstellingen te behalen, voeren we een inclusief beleid, bevorderen we de veiligheid, geven we voorlichting en vergroten we deskundigheid, ondersteunen we potentieel kwetsbare groepen en bevorderen we de zichtbaarheid.

Gezonde Scholen

Geïnternaliseerde genderopvattingen beginnen zich reeds in de kindertijd te vormen. Daarom is het cruciaal om bewustwording te creëren via onderwijs en jongerenwerk. De gemeente werkt samen met het onderwijs om - in lijn met hun wettelijke plicht - binnen het thema ‘burgerschapsvorming’ nadruk te leggen op inclusiviteit en seksualiteit. Dit maakt onderdeel uit van de Lokale Educatieve Agenda (LEA). Indien nodig bieden we extra ondersteuning op specifieke thema’s.

Jongerenwerk

In samenwerking met Halt en Skillz jongerenwerk zijn programma’s en activiteiten ontwikkeld en uitgevoerd om jongeren weerbaarder te maken en hun bewustzijn rondom (seksuele) intimidatie te vergroten. Zo zijn er onder andere voorlichtingen gegeven op zowel het regulier als speciaal onderwijs, zijn de projecten ‘Make a Move+’ en ‘grils talk’ geven. Dit zijn programma’s over seksualiteit, relaties en weerbaarheid voor jongens of meisjes tussen de 14 en 21 jaar. De + staat voor een aangepast programma, passend gemaakt voor jeugd met een lichte verstandelijke beperking en die speciaal of praktijkonderwijs volgen. In deze training leren de deelnemers om gezonde keuzes te maken in hun relaties en seksualiteit. Dit draagt bij aan het voorkomen van zowel het meemaken als het plegen van (online) (seksueel) grensoverschrijdend (pest)gedrag.

Deelnemers gaan samen aan de slag over wensen en grenzen en gaan in gesprek over prettige, veilige en respectvolle relaties, vriendschappen en seks.

Elke week komen er vier groepen met kwetsbare jongeren (12-23 jaar) samen. Ze komen bij elkaar voor het opdoen en onderhouden van sociale contacten, activiteiten te doen en te organiseren. Deze groepen zijn een veilige omgeving om (seksueel) grensoverschrijdend gedrag bespreekbaar te maken en zichzelf daartegen te beschermen.

Wekelijks is er aan de Mozartlaan een LHBTIQ+ café. Tijdens deze bijeenkomsten organiseert Skillz (samen met de deelnemers) activiteiten, wordt ingezet op herkenbaarheid en wisselt men tips uit hoe om te gaan met verschillende situaties.

Ouders

Naast de inzet van onderwijs en jongerenwerk, worden ouders actief aangemoedigd om gender en seksualiteit te betrekken in de opvoeding van hun kinderen. LOES biedt een centraal punt waar ouders met opvoedingsvragen terecht kunnen, de website is 24/7 beschikbaar. Tevens biedt LOES cursussen en informatieavonden aan, waarin de gemeente Hengelo in samenwerking met LOES de mogelijkheden verkent om seksualiteit en gender breder op te nemen in het ondersteuningsaanbod.

2.2 Inzet in de openbare ruimte

Op 1 juli 2024 is de Wet seksuele intimidatie in werking getreden. Met deze wet is seksuele intimidatie in het openbaar strafbaar gesteld. Voor de handhaving van seksuele intimidatie op straat zal een opsporingsambtenaar het gedrag op heterdaad moeten constateren en hier een proces verbaal van maken. Handhaving buiten heterdaadsituaties zijn mogelijk, bijvoorbeeld met behulp van camerabeelden van cameratoezicht door de gemeente.

Lokale maatregelen tegen straatintimidatie

De gemeenteraad heeft besloten om straatintimidatie middels een amendement op te nemen in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) onder artikel 2:47. Dit artikel stelt handhavers in staat om in te grijpen en een boete op te leggen aan daders van intimiderend gedrag, mits zij op heterdaad worden betrapt. Er zal worden afgestemd met toezichthouders dat er extra gesurveilleerd wordt op hot spots, zoals geïdentificeerd in lokaal onderzoek van Kennispunt Twente. Het doel hiervan is om de zichtbaarheid van toezicht te vergroten, wat bijdraagt aan een

Versterking van burgerinitiatieven

De gemeente zal tevens de inwoners bewust maken van burgerinitiatieven, passend binnen het wijkgericht werken. Een voorbeeld hiervan zijn buurtapps, waarin bewoners elkaar kunnen waarschuwen voor verdachte situaties in hun wijk. Uit lokaal onderzoek Kennispunt Twente blijkt dat 12% van de slachtoffers van straatintimidatie dit in hun eigen wijk ervaart. Via buurtapps kunnen bewoners elkaar waarschuwen voor overlast gevende situaties of in dringende gevallen hulp inroepen van buurtbewoners. Dit kan niet alleen bijdragen aan een snelle respons op incidenten, maar ook de sociale cohesie in de wijk vergroten, wat intimiderend gedrag kan ontmoedigen.

Cameratoezicht artikel 151c Gemeentewet

Op basis van het lokale onderzoek zijn enkele locaties naar voren gekomen waar respondenten meer gevoel van onveiligheid ervaren. Naast verhoogde surveillance op deze "hot spots", zijn er in de gemeente camera's geplaatst die preventief kunnen werken en indien nodig voor opsporingsdoeleinden kunnen worden ingezet.

2.3 Inzet in uitgaansgelegenheden

Een veilige uitgaansomgeving is essentieel voor dit plan van aanpak. Ten eerste vanwege de gevolgen van alcoholconsumptie: het gebruik van alcohol, al dan niet in combinatie met andere verdovende middelen, kan leiden tot minder geremd gedrag, dat door de omgeving als storend of problematisch wordt ervaren.

Ten tweede speelt de nasleep van de coronacrisis een grote rol in de toename van grensoverschrijdend gedrag in het uitgaansleven (CCV, 2022). Door de lockdowns moesten horecagelegenheden gedwongen sluiten, wat invloed had op de kennis van sociale normen onder jongeren. Jongeren die pas na de heropeningen voor het eerst uitgingen, misten deze kennis, terwijl degenen die vóór de lockdowns al uitgingen, deze normen als het ware verlerd waren. Daarnaast heeft de coronacrisis ook gevolgen gehad voor het horecapersoneel. Veel ervaren medewerkers zochten ander werk tijdens de sluitingen, wat resulteerde in de aanstelling van nieuw, onervaren personeel dat niet goed weet hoe om te gaan met grensoverschrijdend gedrag. Er is dus een behoefte om opnieuw bewustzijn te creëren over wat acceptabel gedrag is in het uitgaansleven.

Om de veiligheid van het uitgaande publiek in Hengelo te waarborgen, is standaard politietoezicht aanwezig, ondersteund door onze boa's. Daarnaast bieden beveiligers extra toezicht en kunnen zij inspelen op escalerende situaties. Horecaondernemers zijn verantwoordelijk voor de inzet van beveiliging. Uit onderzoek blijkt dat er intimiderende situaties vaak in het uitgaansleven bestaan en dat plegers van straatintimidatie vaak mannen zijn die na alcoholconsumptie tot dit gedrag overgaan. De gemeente Hengelo werkt eraan handelingsperspectief bieden door in samenwerking met de horecaondernemers en Koninklijke Horeca Nederland gespecialiseerde trainingen te bieden. Door een goede training kan personeel sneller ingrijpen en eventuele escalaties voorkomen. Tevens is de gemeente Hengelo bezig met een gericht inzet van het Halt loket bij meerdere evenementen in 2025.

3. Handelingsperspectief bieden voor handhavers en toezicht

- Waar wordt op ingezet?
- Deskundigheidsbevordering voor boa's
- Bewustwording van bestaan trainingen voor omstanders en slachtoffers

3.1 Deskundigheidsbevordering voor boa's

Zoals reeds benoemd in dit plan van aanpak, kunnen toezichthouders alleen overgaan tot het geven van een boete indien zij de pleger van straatintimidatie op heterdaad betrappen. Dit gegeven, samen genomen met het feit dat straatintimidatie uit een breed scala van gedragingen bestaat, maakt het voor toezichthouders lastig om intimiderend gedrag vast te stellen en op de juiste manier het gesprek aan te gaan.

Om deze reden zal een training voor boa's aangeboden worden hetgeen aansluit bij de behoeften van de boa's en waarin zij tools aangeleerd krijgen.

3.2 Bewustwording voor omstanders en slachtoffers

Respondenten in het lokale onderzoek gaven aan dat het zou helpen als omstanders zich bewust zijn van een handelingsperspectief en dus weten dat het mogelijk is in te grijpen in intimiderende situaties. Verder is het van belang dat de inwoner methoden aangereikt krijgt om te kunnen handelen als ze zelf slachtoffer worden van straatintimidatie.

Om deze reden zal er campagne gevoerd worden om de inwoners bewust te maken en handelingsperspectief te bieden.

4. Handelingsperspectief bieden voor slachtoffers

- Waar wordt op ingezet?
- Meldingsbereidheid vergroten
- Opstellen van een sociale kaart door de gemeente

4.1 Vergroten van Meldingsbereidheid

Het vergroten van de meldingsbereidheid onder slachtoffers is geen vanzelfsprekendheid. Onderzoek van het CBS (Reep, Akkermans & Kloosterman, 2022) toont aan dat er diverse reacties zijn bij mensen die te maken krijgen met straatintimidatie. Deze reacties variëren van negeren, weglachen, iemand bellen (al dan niet daadwerkelijk) tot boos worden. Slechts 2% van de vrouwelijke slachtoffers en 2,4% van de mannelijke slachtoffers meldt incidenten bij de politie. Deze trend is ook zichtbaar in lokaal onderzoek, waar respondenten aangeven om verschillende redenen niet snel naar de politie te stappen. Het is echter van groot belang dat de meldingsbereidheid wordt vergroot.

Uit lokaal onderzoek blijkt dat veel respondenten behoefte hebben aan een meldpunt om negatieve ervaringen met straatintimidatie te kunnen delen. Om duidelijk maken in welke gevallen aangifte gedaan kan worden en hoe dit proces verloopt is het opstellen van een Sociale Kaart noodzakelijk.

4.2 Opstellen van een Sociale kaart

Lokaal onderzoek toont aan dat er naast meldingsmogelijkheden ook behoefte is aan informatie over nazorg. Slachtoffers van straatintimidatie in Hengelo willen weten bij welke organisaties ze terecht kunnen met vragen of voor hulp na een negatieve ervaring in de openbare ruimte. De gemeente Hengelo heeft een sociale kaart opgesteld met een overzicht van meldpunten van verschillende organisaties waar slachtoffers hulp kunnen zoeken, passend bij het incident. Dit kan variëren van een laagdrempelige en gratis hulplijn tot spoedeisende hulp.
Algemeen Meldpunt

- Politie
De politie heeft een gespecialiseerde afdeling, de afdeling Zeden, die zich dagelijks bezighoudt met misdrijven van seksuele aard. Slachtoffers kunnen altijd vrijblijvend contact opnemen via 0900-8844 en vragen om een agent van de zedenpolitie te spreken. Aangifte doen is mogelijk indien gewenst. In geval van direct gevaar, bel 112.)
- Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek
Deze stichting, een samenwerkingsverband van verschillende instanties, biedt 24/7 meldmogelijkheden via telefoon (0800-0188) of chat. Beide opties zijn gratis en anoniem. De bezoekerslocatie is in Enschede.
- Slachtofferhulp
Biedt emotionele hulp, begeleiding in strafprocessen en hulp bij schadevergoeding. Professionals speciaal getraind in straat- en seksuele intimidatie staan klaar om slachtoffers te helpen. Contact kan anoniem via telefoon (0900-0101) of chat.)
- Vizier Oost
Deze organisatie biedt een meldpunt speciaal voor slachtoffers van straat- en seksuele intimidatie. Incidenten kunnen via de website, Whatsapp of telefonisch gemeld worden, eventueel anoniem. Hulp varieert van een luisterend oor tot juridische ondersteuning.

Werk

Meldpunt

Op de werkvloer komt seksueel grensoverschrijdend gedrag vaak voor in de horeca en detailhandel. Werknemers kunnen incidenten melden bij de vertrouwenspersoon, preventieadviseur of bedrijfsarts van hun organisatie. Werknemers van uitzend- of detacheringbureaus kunnen contact opnemen met de vertrouwenspersoon van het bureau.

School Meldpunt

Incidenten van straat- of seksuele intimidatie op of rond de school kunnen gemeld worden bij de mentor of vertrouwenspersoon van de school.

Medische Hulp Meldpunt

- **Huisarts**
Voor medische zorg na een nare (seksuele) ervaring kunnen slachtoffers terecht bij de huisarts, die gebonden is aan beroepsgeheim. De huisarts kan (lichamelijk) onderzoek doen en doorverwijzen naar een gespecialiseerde arts of psycholoog indien nodig.
- **GGD Twente**
Jongeren kunnen terecht bij het Sense spreekuur voor vragen over seksualiteit en voor medische zorg na (ongewenst) seksueel contact. [Seksualiteit - GGD Twente](#) en (Sense / [Home | Sense.info](#))
- **Centrum Seksueel Geweld Twente-Achterhoek**
Biedt medische hulp na aanranding of verkrachting, bij voorkeur binnen 72 uur na het incident. Het centrum kan doorverwijzen naar zedenpolitie en artsen voor sporenonderzoek en verdere medische zorg. ([CSG Twente-Achterhoek - Centrum Seksueel Geweld](#))
- **Spoedafdeling Ziekenhuis of Huisartsenpost**
In geval van aanranding of verkrachting kunnen slachtoffers naar de spoedafdeling of huisartsenpost voor medisch onderzoek en doorverwijzing naar gespecialiseerde artsen.

Evaluatie en communicatie

Wij evalueren de uitvoering van dit plan in het laatste kwartaal van 2025. Indien nodig kan de inzet op de uitvoering dan bijgesteld worden. Wij informeren de gemeenteraad in 2025 ieder kwartaal met een informatiebrief. Daarna wordt de gemeenteraad via de reguliere P&C-documenten op de hoogte gehouden.

5 Begroting

De begroting is gebaseerd op een integrale invalshoek, waarbij is gezocht naar de raakvlakken binnen de verschillende domeinen betreffende de aanpak van straatintimidatie. Op basis hiervan is een inventarisatie gemaakt van huidig beleid met daarbij behorende uitgaven die betrekking hebben op de aanpak van dit thema, aangevuld met de extra middelen die we vanuit het programma Veilige Steden ontvangen. Voor 2024, 2025 en 26 gaat het om €30.000,-.

De extra middelen vanuit het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap willen wij primair inzetten voor een lokale publiekscampagne, deskundigheidsbevordering van professionals en extra voorlichting. Het gaat om een globale schatting van de kosten.

Overzicht huidige initiatieven
Begroting 2024 tot en met 2026

	Geschatte kosten per jaar 2025-2026	organisatie
LHBTIQ+beleid	Reguliere middelen	Vizier, Wijkkracht, COC
Bevorderen van weerbaarheid/bewustwording jongeren in samenwerking met Halt	Reguliere middelen	Skillz, Halt
Bijdrage programma 'Gezonde School' GGD	Reguliere middelen	GGD
Lokale publiekscampagne Ben je Oké	€8.000	Ben je Oké campagne
Nameting Kennispunt	€14.000 (eenmalig in 2026)	Kennispunt Twente
Deskundigheidsbevordering horeca en boa's	€7.500	Sexmatters, Vizier Oost <i>Mogelijkheden nog verkennen</i>
Extra voorlichting	€15.000	Halt, Skillz, Vizier, GGZ <i>Mogelijkheden nog verkennen</i>

Bijlage 1: Factsheet Kennispunt Twente Onderzoek Straatintimidatie

Straatintimidatie in Hengelo

Straatintimidatie komt in vele vormen voor, van ongewenst aanraken tot bespugen. Het kan gebeuren op straat, in het openbaar vervoer, in een café of op de sportclub. De gemeente Hengelo wil graag meer inzicht in (seksuele) straatintimidatie in Hengelo en hoe ze het probleem kan terugdringen en voorkomen. Kennispunt Twente is daarom door de gemeente gevraagd een onderzoek uit te voeren naar de aard en omvang van straatintimidatie in Hengelo. Door middel van een vragenlijst en interviews zijn ervaringen van inwoners met straatintimidatie opgehaald. De gemeente Hengelo gebruikt deze input om uiteindelijk een aanpak tegen straatintimidatie op te stellen. Deze aanpak moet onderdeel worden van het gemeentelijk veiligheidsbeleid.

436 mensen hebben de vragenlijst ingevuld en **8 slachtoffers** van straatintimidatie hebben aan de interviews deelgenomen.

Slachtoffers van straatintimidatie

82% heeft weleens een bepaalde vorm van straatintimidatie meegemaakt
65% is soms of vaak bang om het mee te maken

Vrouwen zijn het vaakst slachtoffer van straatintimidatie. Ook komt straatintimidatie het vaakst voor in de leeftijdsgroep 12 t/m 29 jaar.

Verdeling naar geslacht en leeftijd

Geslacht	Meegemaakt	Niet meegemaakt	Zeg ik lever niet
vrouw (n=318)	87%	13%	
man (n=72)	42%	58%	
andere (n=5)	20%	80%	

Leeftijd	Meegemaakt	Niet meegemaakt	Zeg ik lever niet
12 t/m 23 jaar (n=148)	62%	38%	
24 t/m 29 jaar (n=116)	81%	19%	
30 jaar of ouder (n=137)	63%	37%	

Vormen van straatintimidatie

Met nastaren, -fluiten en -sissen hebben de meeste respondenten te maken gehad. Deze vormen komen daarnaast het meest frequent voor, waarbij vooral nastaren het vaakst wordt ervaren.

40% wordt dagelijks of wekelijks nagestaard

Met welke vormen van straatintimidatie heb je te maken gehad?

Vorm	Percentage
Nagefloten, nageluid, nageluid	21%
Seksuele opmerkingen	13%
Beliedigende opmerkingen	12%
Achternagelopen of -gefluet	12%
Ongewenst aangeraakt/beest	7%
Om seksuele handelingen gevraagd	3%
In het nauw gedruwen	2%
Bespugd	2%
Anders	2%

Voorbeelden uit de interviews

- "Toespreken worden, dat hoeft van mij af niet. [...] Dingen noemen zoals dat je een hoer of slet bent."
- "Hij zei: 'Ja ik vind jou leuk'. Toen zei ik: 'Dan heb je pech, want ik heb gewoon een relatie', waarop hij mij in mijn rug heeft getraat uit het niets."
- "Een groep hangjongeren probeerden de gsmzaak bij me te pakken terwijl er les werd gegeven."

Omstandigheden en locaties van straatintimidatie

Alle vormen van straatintimidatie, behalve nastaren, komen meer voor in de avond en nacht

Uitgaansgelegenheden, winkelgebieden en tijdens het fietsen vormen de meest voorkomende locaties en momenten van straatintimidatie. Straatintimidatie komt daarnaast vooral voor in de binnenstad.

Top 5 locaties van straatintimidatie

1. Uitgaansgelegenheden (17%)
2. Winkelgebied (17%)
3. Tijdens het fietsen (15%)
4. Eigen wijk (12%)
5. Drukke weg of plein (10%)

Ervaren straatintimidatie per wijk

Wijk	Percentage
Stad	2%
Winkelgebied	13%
Winkelgebied	13%
Winkelgebied	9%
Winkelgebied	10%
Winkelgebied	8%
Winkelgebied	8%
Winkelgebied	7%
Winkelgebied	7%
Winkelgebied	2%

Daders van straatintimidatie

Het vaakst is een groepje mannen de dader van straatintimidatie, gevolgd door een man alleen en een gemengde groep. Gevallen waarbij een vrouw alleen (2%) of een groepje vrouwen (1%) de dader is komen weinig voor.

Top 3 daders van straatintimidatie

1. Een groep mannen (49%)
2. Een man alleen (42%)
3. Een gemengde groep (8%)

Mate van intimidatie

Achtervolgd worden, om seksuele handelingen gevraagd worden of nageroepen worden met seksuele opmerkingen worden als het meest intimiderend ervaren.

Kun je aangeven wat deze ervaring meer je doet?

Ervaring	Zeer intimiderend	Intimiderend	Een beetje intimiderend	Niet intimiderend	Weet ik niet
Achternagelopen of -gefluet	79%	19%	2%	0%	0%
Om seksuele handelingen gevraagd	82%	12%	6%	0%	0%
Seksuele opmerkingen	72%	22%	6%	0%	0%
Beliedigende opmerkingen in het nauw gedruwen	74%	19%	7%	0%	0%
Bespugd	48%	34%	18%	0%	0%
Ongewenst aangeraakt/beest	53%	34%	13%	0%	0%
Nagefloten, etc.	4%	36%	43%	17%	0%
Nageroepen, etc.	4%	28%	48%	18%	0%
Anders	12%	28%	28%	32%	0%

*Let op: het aantal respondenten dat deze vraag heeft beantwoord verschilt per categorie

Gevolgen van straatintimidatie

Respondenten passen hun gedrag op verschillende manieren aan door straatintimidatie. Slechts 2% van de respondenten geeft aan dat het hun gedrag niet beïnvloedt.

Top 5 reacties op straatintimidatie

1. Ik maak geen oogcontact (19%)
2. Ik bel met iemand of ik doe alsof ik bel (15%)
3. Ik loop niet meer langs groepen mensen (12%)
4. Ik draag een koptelefoon (10%)
5. Ik ga in het donker niet meer alleen over straat (10%)

Voorbeelden uit de interviews

- "Ik zeg dan dat ik 9 van de 10 keer dat ik überhaupt buiten ben wel iets van slechte tussen de vingers heb."
- "Als er dan een grote groep staat dan is het vooral daarom heen lopen, dan dat vermijden. En dan met een koptelefoon op zodat ik alle opmerkingen niet meer hoor."
- "Snel je gaat naar de stad en je doet een kort shirtje aan. Dan heb ik zeker een trui of jas mee om die voor de heen of terugweg aan te doen."

Aanpak van straatintimidatie

Meer toezichhouders, het strafbaar stellen en meer camera's worden door respondenten als de meest effectieve maatregelen tegen straatintimidatie gezien.

Op welke manier kan straatintimidatie volgens jou het beste worden aangepakt?

Maatregel	Percentage
meer toezichhouders	15%
strafbaar stellen	14%
camera's	12%
midpunt straatintimidatie	11%
uitdelen boetes	10%
campagne sei niet normaal	9%
voorklichting hoe handelen	5%
campagne gevolgen slachtoffers	5%
inv-amband	3%
af gezegd gedaan	0,4%

Voorbeelden uit de interviews

- "Het is sowieso al heel goed om vaker lezingen geven op scholen en ook opties te bieden voor bijvoorbeeld zelfverdediging"
- "Dat als er iets gebeurd is dat ze een antenne melding kunnen maken en dan het gesprek met iemand kunnen aangaan. Praten helpt vaak wel."
- "Strafbaar stellen is denk ik niet hand te hebben. Ze zijn nooit ter plekke als er echt straatintimidatie is dus dan is het altijd wijzen naar elkaar."